

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.32. Capillisi capitis sui tergebat. Capillis suis se pedibus alligat Saluatoris, vt illum post se trahat, in quos transplantatur, velut in terram cœlestem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

VII. in hoc comitem; non inveni: *Non ait ficticius qui*
contristaretur. Et non fuit, sed quis simul contrista-
retur, id est ex ea re, qua ego contristor. Et non inue-
ni. Verum est quod fletent illæ mulieres Christi
 penis condolentes, potit cum in his fisterent,
 simul cum illo non tristabantur: etenim flebat
 ille eorum peccata, earumque scelera filiorum,
 ac illius populi ingrati omniumque mortalium,
 unde sic illis ait: *Nolite flere super me &c.*

Non prohibet fletum, & compassionē de mor-
 te sua, passione, & doloribus quibus ipsi lapides
 ad pietatem movebantur, quique ad ipsam mor-
 tem provocarunt, cuius domus, sepulcra sc. a-
 perta sunt: sed indicare voluit, quod hic fisteri
 non deberent ut sint viliani. Hoc significat *Super*
me id est propter me. Ne sint dolores mei &
 afflictiones finis ultimus in quo lacrymæ vestræ
 fletusque consistant, sed hoc agite ut transeant &
 ad vos ipsas accedant. Laudavit Deus Abrahæ
 facinus in sacrificio filij sui: quia fecit illud sim-
 pliciter propter Deū. *Fecisti propter me:* quia finis
 ultimus ad quem respiciebat opus voluntas desi-
 deriū & intentum Abrahæ fuit ipse Deus. Hic e-
 nim esse debet scopus omnium, quas operatis
 virtutum. *Propter me;* verumtamē vestræ lacrymæ
 fletusque tales non sint, ut in me sistant quia pa-
 tior, sed ut transeant & revertantur super vos ipsas
 vestraque peccata, quæ mortis mex prima sunt
 occasio, vobis hoc persuadentes, ut si propter a-
 liena peccata parat ea quæ videtis, quid vos pro
 propriis veltis agere convenit si in vade talis
 fiat executio qualis in debitore principali? si in
 me qui arbor sum viridis, formosa, virore gra-
 tiæ quæ tam efficax est ut non admittat, nec secū
 patiari vel minimam culpam: ita forte ter ignis
 diuinæ iustitiæ succendatur quid in vobis faciet
 lignis aridis & mille peccatis culpisque etolis?
Si enim in viridi ligno hæc faciunt in arido quid
faci? Notum omnibus quanto nos Deus affectu
 complectatur nostrumque hominum exopiet videt
 lacrymas effusus ex compassione erga illum, si
 quidem iustæ sunt & bonæ, parum tamen pro-
 ferre fructum si sistant ibi, nec vterius effluant:
 esse tamen fructum ineffabilem, quem operan-
 tur, si super animas nostras culpæque effundan-
 tur: idcirco ait: non in me hæreant, vterius tran-
 seant: *Super vos &c.*

VIII. Si ergo Christus nolit lacrymas, quæ ita so-
 lū maneant in re ita ploratu digna, qualis mors
 eius est acerta & amara passio, illasque prohibe-
 at ut minori effusus fructu, ab eo quæ poterant
 proferre, quid efficient illæ pro rebus adeo vili-
 bus abiectis & terrenis effuse, quas hæc vltæ

consolatione aut reparatione effundis. Heu te
 miseram quæ ploras, quia mortuus est tibi mari-
 tus, transcait illæ lacrymæ super te & peccata
 tua: etenim in eorum supplicium hac te Deus
 plaga castigavit. *Lactis albugas filij tui vel hono-
 rati: Nolite flere super hæc super vos ipsos flere:* quod si
 tactura te tantilli momenti tantostedolore cruci-
 at, quanto deberet contristare dum aduertis te
 Deum amisisse, gratiam illius, titulum ad eius reg-
 na, & cum Angelis amicitiam. Hic ad bolidem
 cadunt lacrymæ, tantumque profertur commo-
 dum quantum refert D. Pet. Chrysol. has Mag-
 dalenæ lacrymas expendens: *O quanta vis in la-
 crymis peccatorum, rigant calum, terram diluunt,
 extinguunt gehennam, delent omne facinus, latam
 diuinam promissionem sententiam.* Aduertit in hæc
 peccatrice effectū: *Eecce mulier.* O quæ peccata: O
 quot abominationes; ilico miraberis illam his
 omnibus absolutam & ita coram Deo deleta quasi
 illa numquam perpetrasset: Deum recuperat quæ
 perdidit, gratias & dona, nec nō ius ad omnia
 eius regna bonæque efficacissimi. Quid hoc mi-
 raris? perpende si multa sint peccata, multa sunt
 lacrymæ: & si vna de corde procedens contrito
 potest eradere quascunq; mundi culpas in v-
 num collectas, non est quod miremur, animæ
 suæ lacrymis illis esse deletas ipsamque absolutā.

§. 32. Capillis capitis sui tergebat. *Capillis*
suis se pedibus alligat Saluatoris, ut illam
post se trahat, in quos transplantatur, velut
in terram celestem.

Capillis capitis sui tergebat, prosequitur D. 88
 Euangel. declarans nobis quam seriō hæc
 peccatrix ut omis Dei secundum hoc ag-
 grediat, quod heri nobis Christus de ouibus
 suis indicavit. *Sequitur me.* Inchoat hoc propo-
 situm stans retro ut diximus: ut autem se tanto
 redderet intiorum & in hac sequela sit mortē, cū
 iā exisset lacrymis diuinis eius irrigate pedes
 fecit & hoc, & super illos capillos suos disperfit
 aureos ut illis quali mappa pedes illos exterge-
 ret, vel verius ut essent funes quibus se ligaret &
 religaret ut illius vestigia pone sequeretur. Con-
 tingit ut capitaneus in mari sub nauim bellicam
 subigat quam post se trahetur conatur, non po-
 test ipsa Regia traheris volatum assequi quid re-
 medij? Fortioribus illi alligetur rudentibus, qui-
 bus subsequatur eius adiuta subsidio. Expugnauit
 diuinus ille Dux Christus Pstricam Satanæ,
 nempe Magdaleam: illa seam optatam agnoscit
 sortem

D. PET.
 CHRYS.
 Serm. 93.

fortem & celestem optat sequi terricem nati- que prætoriam sanctissimam dico Christe huma- nitatem, quam necesse est sequantur omnes limbi mare fuleantes, si portum ex animo qua- rant incolumem; hoc enim æternus Pater deter- minavit: Quos præcivit & prædestinavit conformes fieri imaginis filij sui. Vires suas agnoscat debiles & exiguas, quodque ex se tales non habeat, qui- bus velocem adeo prætoriam assequatur: quoeit- ea eius se pedibus constringit & restringit atque ad hoc de capillis suis funes contexit aptissi- mos; qd. *Trabe me possit te in odorem curvemus un- guentorum tuorum.* Hoc animo statutum est, Do- mine mi, tua sequi vestigia, in me tantæ deficiit vires, nisi mihi illas tribueris; ad illas recipiendas & quo possim à te tracta, proficisci, tuis me pe- dibus ligo & religo: *Capillis capitis sui &c.* Noñt omnes doctrinam philosophorum hominè arbori comparari, cuius sit hæc definitio: *Arbor inversa:* Arbor conuersis sursum radicibus: capilli sunt ra- dices, quas arbores subtus terram abscondunt, cū enim sicut fructus illarum de terra altius nõ erigantur, nec aliud nisi terrena sint productura, humore terræ ali debent & sustentari: homines autem celestes oportet vt ferant fructus, incor- ruptibiles & perpetuos: *Possit vos vt vatis & fru- ctum asseratis, & fructus vester maneat,* ad hoc ra- dices suas sursum erigit versus cælum, inde namque descendere debet omnis humor fructi- bus talibus omnino necessarius: *Omne datum op- timum, & omne donum perfectum desursum est descendens à Patre luxinum.*

Plantam vidi Magdalenam in carnis suæ deliciis, hæc suas extendat omnes scoratrix ra- dices, cogitationes, curas, & affectus, vnde tales erant illius fructus quales describit Apostolus: *Opera carnis quæ sunt, fornicatio, immunditia, im- pudicitia, luxuria, idolorum seruitus, veneficia, ini- micitia, contentio, emulatio, ira, rixa, dissensio- nes, invidia, homicidia, commestrationes, ebrietates & hæc similia.* In terra mortis plantata crescebat id est peccato: Quocirca fructus produxit mortis, quales idem notauit Apostolus: *Finis illorum mors est.* Radices intellectus sui ac voluntatis in ipso Sarana defixerat: hoc enim significat illa mulier quam vidit D. Ioan. plenam abominatio- nibus: equitem, iumento insidentem septicipiti, quæ eò tendebat quò à bestia derigebatur: inte- gram cogitat sui mutatione: terra arpetur radix de peruersa illa terra, & transplantetur in ea quæ est pedum Christi, terra cœlesti, terra vitæ, terra diuina, vt fructus illi conformes reddat, atque in *Psal. 1.3.* ea illud Dauidis impleatur, *Erit tanquam lig-*

num quod plantatum est (legis Aquilia vt notat Origenes, & sequitur hanc lectionem D. Ambro. *In Catena Transplantatum est) secus decursus aquarum, quod Gra. fructum suum dabit in tempore suo & solum eius non defluet.* Illud pariter Hieremix: *Erit tanquam Hierem. 17. lignum quod transplantatur super aquas, quod ad 7.8. humorem mittit radices suas.* In hac terra vitæ & diuina transplantati student; idcirco tam copiosè lacrymis suis eam rigat: nam vt arboris radices Quæ re- vel plantæ quam transplantas radicem figant in qui autur rigatio necessaria est: *Ad humorem mittit radices ad tran- suas.* Capilli, curas, cogitationes, affectus & desi- planta- deria delignant ab anima prodeuntia, erant hæc tionem. in terra delixta: nec enim aliud cogitabat nec en- urabat aliud nec intendebat aliud (*Qui de terra Ion. 3.31. est de terra loquitur* aut prima veritas) radices illa transplantentur in terram cœlestem, hic figantur & hærent animæ illius radices cogitationes, sollicitudines, & affectus.

Myterium hic aperio quod nobis indicat V. qualis debeat esse vera penitentia: per illam e- Quamam tenim hoc fit, vt peccator transplantetur de sit vera morte ad vitam, & de diabolo ad Deum. Planta- peniten- tus est peccator in diabolo, in eius voluntate & tia, desiderio. Hæc quam mala terra in hoc eius co- sultit remedium, si ad Deum conuertatur & in Christo transplantetur. O quanta hæc miseri- cordia! O quale beneficium! *Gratias agentes Coloss. 1. Deo & Patri qui eripuit nos de potestate tenebra- rum, & transfudit in regnum filij dilectionis sue.* Quomodo fiet illud? vt arbor vtiliter transplan- tetur, vel planta requiritur vt eam cum omni- bus radicibus insigas: si namque illam detrun- ces & ibi vinam aut alteram relinquant radicem, truncum hic solum insigens, ilico ille exarefecit, alibi illæ repullulabunt, atque ad suum esse prius regerminat. Quantos inuenio qui de Sarana ad Deum transplantari student, de peccato ad gratiam & de inferno ad cælum? O quoties affirmas te hoc desiderare! & si percontaremur quid intendas iam peccata confessurus, respon- debis; cogito transitum de terra culpæ, in qua seruii diabolo, ad terram remissionis & gra- tiæ posthæc Deo seruiturus. Hoc noueris quod si volueris effectus votum sequatur: extirpati te o- portet de terræ culpæ radicibus, omnes illas e- uellendo: negotium iniustum extirpetur, dimittantur ingressus, affectiones, iecundiæ & conuer- satio periculosa.

Transplantari debes non detruneari vt hic 89 transplantaris, demissis alibi radicibus: a trans- plantari, vt nihil in terra relinquant Sarane, agalique quod dixit Moyses Pharaoni, qui per-

VI. Transplantati debet peccator penitēs. Exo. 10. 26.

mittebat quidem Israclitis egressum de Ægypto sed ea condicione, vt greges illorum in ea relinquere velut radices quibus eos possideret intricatoros. Nequaquam aut Moyses: *Cuncti greges pergent nabysam, non remanebit ex eis vngula.* Hiuc descendum in multis incommodum: quidā etenim sunt qui relinquunt radices in terra culparum, vnde continuo noui eiusdem generis stolones pullulant. Quid est, quod vix confessus es: quando statim ad inhonestam reuersus es amicitiam: tu ad contractum iniustitiam tu ad eandem insolentiam & vanitates: ibi radices reliquisti affectuum tuorum & curarum. Sunt & alij qui confessum perduntur, quia vt diximus tempore transplantationis vt arbor radices figat altiores irrigatio requiritur & aqua. Ad quid venis: vt transponam me de terra peccati ad terram obsequij diuini. Vbinam lacrymas vbinam aquas, vbinam dolor: perfectam considera conversionem, quam felici omne mulier hæc sit transplantata nam vt se in pedibus Christi transplantet tam abundantes adfert lacrymas vt illos riget: deinde attende quod hic omnes radices suas desinat, vt ne vna quidem in terra Saranæ remaneat. Hic omnes intellectus sui complectitur diuersus, omnes suæ voluntatis actus, omnes potentia concupiscibilis affectus omnes motus irascibilis, vt sit iam de numero eorum de quibus Spiritus

Sap. 5. 26. S. Cogitatio illorum apud altissimum. Hoc est, Capillus capitis sui &c.

VII. Aliud hic nobis notandum quod hæc mulier Magdalena sibi ligare eumque irretire: grauer queritur Diuus Cyprianus de mulieribus quæ de capillis suis lacrymas texunt, quibus stultos inuoluant: *Oculos in se inueniuntur illicunt.* O Domina, quanto consilij foret si illis ipsis Deum studeres illaqueare, *Ugo hoc facere potero?* Vtique, nam ipse Deus se fateretur ab animæ criminibus illaqueatum, cui dixit: *Vulnerasti cor meum soror mea sponsa, vulnerasti cor meum in vno oculo tuorum & in vno crine colli tui.* Septuaginta translulerunt: *Extordasti me,* noster Pagninus, *Abstulisti cor meum:* q. d. O puella formosissima cor meum irrenuisti quo precor: *In vno oculo tuorum & in vno crine colli tui.* Quid hoc est? Supponendum cum Diuo Hieronymo hic nihil intelligendum de affectu carnali, etenim sponsus est spiritualis & diuinus: vnde sponsam nominans, eam etiam sororem suam appellat: *Soror mea sponsa,* cui nefas est amorem affricare sensualem: quis igitur est hic oculus & quis iste capillus? *Abstulisti cor meum in vno oculo tuorum, & in vno*

di. 2. con- tra Iovin. post. med.

crine colli tui. Domine mi, an ergo vno oculo vnoque tibi crine satis facimus? liceret dicere, VIII. quod per hoc significet quam facile sit diui. Sponsus num illum irretire sponsum nobisque alligare: vno crine quandoquidem se patitur capi, teneri & alligari, queari vno crine & vna oculi nictatione - sit in sæcula benedictus. Porro communis expositio, quam ex Sanctissimis Patribus in tractatibus no. *Tract. 2. n. 397.* itis exposuimus, per vnum oculum intelligit vnitatem oculorum: secundum est mulieri oculos habere limos vt vnus ex hac alter ex altera parte prospiciat. Pulchritudini adferibitur si eodem ferantur obtutu, hoc est: *In vno oculo tuorum,* id est in vnitatem motus oculorum. Idem indicat dicens: *In vno crine:* etenim capilli dispersi magnam arguunt fedditatem & incompositionem: in vnum vero collecti optime conueniunt, ita legis Pagninus: *In vna torque capillorum tuorum.* An Dei cor ligare visitan illaqueare: hoc efficit si pari illum oculo conspexeris, nec vnus illum, aler diabolus insperat, ne ex vna parte, quæ Dei sunt agat, ex altera vero se tradat diabolo, nec sit intentio tua diuisa placeat studens diabolo & Satanæ. Eodem modo vestros in torquem vnam coadunans capillos, vt progressu progrediantur, id est desideria tua tua curæ & affectiones.

O beatissima anima, hoc etenim modo Dei cor Deumque irreties tumque efficit & quasi ligatum obtinebis tibi, & religatum, quo in ipso tuorum oculi desideriorum comprehendantur, & intentionum, nec sit velle in hoc, & in altero placere diabolo, & capilli tui, qui tuæ sunt cogitationes & sollicitudines in eum toraliter dirigantur. Mulierem hanc attende sapiemem: hoc enim in Christo præterit: eo sine ambo in illi conicit oculos, qui licet duo sint fontes aquarum lacrymarum ex illis profluentium, vnti tamen sunt & super pedes Christi defluunt: Hic similiter suos omnis prostermit capillos, vt nec vnus sit quin non constringat pedes amantissimos. Illis anima Deum comprehendit, quasi sibi alligatū, & illis ligat hæc peccatrix pedes Saluatoris, Quis quæ ligat? an ipsa fumbis criminu suoru illi alligatur? an illa ipsi laqueis quos ex ipsis extorsit, vt tumque verū est: etenim quod ipsa alligetur illi, inde oritur, quod ipse illi pariter alligetur.

Ad perpendiculum hic cadit illa difficultas à IX. D. Bernardo proposita. Quis quem tenet ligat? Anima tū quis cui alligatur: ipsa illi? an ille ipsi? ex vna Deo li- parte quis dixerit quod ipsa liget illum tumque gatur, & stringat capillis, nec non secum vniat arctissimè: ipsa Deū ex altera, vt videtur, ipsa illi vniatur, cuiusque pe- ligat. dibus

D. BERN. ait D. Bernard. verum iudico: *Tenet & tenetur.*
Ser. 79. in Cant. Sic ipsa diuina sponsa fatetur: etenim primo se sentit illi alligatum, idcirco rogat eum: *Trahere me post te. Cirruimus in odorem unguentorum tuorum.* Sumpta est, vt diximus, metaphora ex scapha: nam ipsa regie alligatur tremei eamque ab ipsa tracta sequitur. Quid plura? illam audi Davidis sibi verba vsurpantem: *Tenuisti manum dexteram meam, & in voluntate tua deduxisti me.* Pariter illam audies asserentē quod & ipsum sibi habeat annexum: *Tenui enim nec dimittam.* Et verē sic se res habet: nam ex eo quod anima Deo vniatur, eiusque se pedibus subiiciat, vt illam quocumque voluerit ducat pro bona voluntate sua, sequitur & illi Deum alligatū adeoque strictē eius voluntati vnitam, vt illum ducat quocumque voluerit: ex eo quod se Moyse Deo in monte coniungat, & quasi colliget vt cum Deus qua ratione & quocumque ducat, ita Deum sibi reperit alligatum & ita laqueis constructum,

Exo. 32. 10 vt ab eo precaretur: *Dimitte me: vt trahatur furor meus.* His congruenter appendit D. Bernar. Historiam de Jacob: nam ille Deo seruens ita se riter illum apprehendit, vt instanter rogaret: **Gen. 32. 16.** *Dimitte me: Cum respondit: Non dimittam te nisi benedixeris mihi.* Optat Deus ex D. Bernadi iudicio à nobis ligari, illaqueari, vobisque vniiri stricte.

D. BERN. dicitur: *Teneri: ubi cum perhibeat dicens delicia mea esse, cum filijs hominum. Quodque pollicens ait: ecce ego vobiscum sum omnibus diebus vsque ad consummationem seculi.* Quomodo itetiam eum meaque vincium tenebo voluntati? tu teipsum illi alliga, totamque voluntatem, illius coniunge voluntatiam enim nosse quod diligentes se diligit, & voluntatem timentium se faciat: te ipsum capillis affectum tuorum, curarum, & desideriorum illius alliga pedibus: & videbis qua ratione tibi quoque deuinctus adhærebit, perpetem tu gerens curam, tuaque se finens duci voluntate: de quibus aliis dictum est.

§ 33. Capillis capitis sui. Hos Christum capillos suis prosternens pedibus triumphum de diabolo refert gloriosum, quem David dixit de verticibus. Verticem capilli &c.

D. Ius Petrus Chrysologus attentius eandem hanc perpendens, mulieris actionem, qua capillis capitis sui Christi pedes abstergebat, censet in his illud Davidis impleri vaticinium, verbaque mystica: *Capillus capitis sui ter-*

gebat, vt iuxta psalmistam: verticem capilli, ex quo ambulauerat in delictis suis in sanctitatem cali: verteret seruissute. Nemo non inexplicabilia censet

I. hæc verba etiam in sensu superficiali Grammaticæ, quique suam apponit interpretationem: de capillo quid fiet ergo de sensu mystico & spirituali? his vaticinio Hoc argumentum prosequendo, quod paulo ante corpimus quod Propheta Regius psalmo illo decantare voluerit triumphos & victorias Christi: cum illæ & numero & dignitate præminent: non poterat hic psalmus esse Laconicus sed fulsissimus. Notamus autem singulariter ab eo victorias celebrari, quas retulit de Satana gloriofas. Totum hic hominem occupauerat in anima & corpore: in anima per peccatum, ob quod illi subdita erat vt mancipium, & in corpore per mortem ex peccato consequentem. Intendit de illo Christus triumphum agere, liberans animas à peccato, & à morte corporali: unde describit Propheta Christum quasi in stadio ad tantum præcinctū opus: *Deus noster Deus saluos faciens & Dominus Domini exitus mortis.* Ecce hic Deus noster duo aggeditur, animarum salutem, per liberationem à culpa, & eorum restiturationem, per ereptionem à mortis potestate. Pariter diximus, quod duarum harum dare voluerit principium & auspiciū in duobus his Germanis, Lazaro & Magdalena, Lazarum eduxit de matibus imo de ventre mortis, quando diuina voce sua eduxit illum de sepulchro ædificium, vbi eum mors deuorauerat: & Magdalenam educit reddiditque incolumem, animam illius eripiens de potestate Satana: à qua captiua detinebatur.

Quia verò tantū est hoc illo mirabilis, quanto præcellit anima corpore, vitæque corporis est vita animæ inferior. Hanc Propheta sequitur victionem: *Verum amen Deus confraget captia inimicorum suorum, verticem capilli perambulatum in delictis suis, verticem, inquam, capillorum quibus longè latèque diuagantur suis vacando peruersitatibus. Impertinens videtur sed diuinam redolet sapientiam. Aduerbium illud, Verum amen signum est quod velit cum eo, quod sequitur confirmate, quod præpouit. Ita Christus Dominus noster quando nocte passionis suæ à summis sacerdotibus interrogabatur vt diceret, an ipse esset Christus, respondet illis: Ego sum: **Matt. 26. 64.** *verum, amen dico vobis, amodo videbitis filium hominis sedentem à dextera virtutis Dei & venientem in nubibus caeli.* q. d. quod vobis affirmo fiet manifestum ex eo quod breui vultu estis filium hominis sedentem à dextera Dei &c. iuxta*

I.

II.
Capillis
Magda-
lenæ
Christus
de diabo-
lo trium-
phat.

